

paagjældende Forslag, thi det synes dog klart, at der her kun foreligger den Hensigt at lade en Person, som er tilstrækkelig rig til at kunne understøtte sit Barn eller sine Forældre, bære denne Byrde, men der er ingenlunde Tale om at ville lægge Byrden over paa en Fattig. Det er netop Grundlaget for Forslaget om at lægge denne Byrde over paa Børnene eller paa Forældrene, at enten den ene eller anden af disse Parter virkelig er rig nok, er i Stand til at bære denne Byrde; naar dette ikke er Tilfældet, er der slet ikke Tale om at paalægge Bedkommende denne Byrde. Jeg beder derhos ogsaa bemærket, hvad der fremgaar ganske klart af Loven, og hvad jeg antager der vil gjøre denne Paragraf modtagelig i alt Fald for Mange, som ellers kunde have nogen Tvivl ved den, at der her slet ikke er Tale om at henvise Slægtninge til at kræve af Slægtninge. Her er ikke Tale om at henvise Børn til at kræve af Forældrene, eller disse til at kræve af Børnene, men her er kun en simpel Henviisning til, at Fattigvæsenet, det vil sige Samfundet — thi Fattigvæsenet er Samfundet — kan søge saadanne Udgifter, som det har maattet udrede i et Forhold, hvori der var en Anden, som i Følge Blodets og Moralens Baand var ganske anderledes nær til, og som var i Stand til at yde en saadan Understøttelse, erstattede. — Efter disse Bemærkninger til § 12 skal jeg tillade mig at gaa over til § 18 og de Paragrafer, som høre dertil, nemlig Kapitlet om Forsørgelsesstedet. Naar der er blevet gjort den Bemærkning, at dette Lovforslag i alt Væsentligt maatte siges at være en Kodifikation, en Samling af de hidtil gjældende Bestemmelser paa Fattigvæsenets Omraade, som findes spredte mange Steder, saa erkjender jeg fuldkommen dette. Man har her ikke brudt nogen ny Bane, men man har holdt sig i det gamle Spor. Jeg veed ikke, om dette kan siges at være en Anke imod Loven, eller om det maa siges at være en Uvæsentlighed for den bestaaende Tilstand, men en af Delene maa det sagtens være. Naar man imidlertid, efter at dette Lovforslag har været gjort til Gjenstand for saa mange Undersøgelser og Behandlinger, først i en Kommission, dernæst af Regjeringen, dernæst af Landssthinget, derefter af Folkethinget, og saa paany af Regjeringen, og naar det nu endelig er blevet forelagt her, ikke har dristet sig til at komme ind paa nogen ny Bane, antager jeg, at Grunden dertil er, at man i det Hele maa erkjende, at Fattigvæsenet her i Landet, udviklet gennem en lang Række af mindre Bestemmelser og ved de større Love, der foreligger med flere Lars Møllers rum, har udviklet sig paa en naturlig og forstandig Maade, saaledes at man nærer Betænkelse ved at gjøre noget stort Spring i saa Henseende. Hvis vi altsaa komme til det Resultat, at Fattigvæsenets Ordning, saaledes som den hidtil er foregaaet, har været forstandig, forekommer det mig, at et af de væsentligste Spørgsmaal, man

da maa fremsætte, vil være det, der angaar Fordelingen af Byrden. Vi maa først og fremmest tage det Spørgsmaal under Overveelse, om vi virkelig kunne sige, at Byrden hidtil har været fordelt paa en fornuftig Maade, og Enhver vil erkjende, at Kapitel 2, om det end taler om Forsørgelsesstedet, og om hvorledes dette erhverves, i sig indeholder de væsentligste Regler for Fordelingen af Fattigbyrden. Se vi nu hen til, hvorledes denne Sag historisk har udviklet sig, vil man finde, at man successtvist er kommen til at forlænge den Frist, der skulde være en Betingelse for erhvervet Forsørgelse. Man har paa et tidligere Stadium haft en Frist af 3 Aar; nu har man 5 Aar, og Spørgsmaalet bliver her, hvorledes vi skulle ordne Fordelingen. Hvorledes Regjeringen opfatter denne Sag, er ganske klart ved det Forslag, her foreligger, og jeg skal senere komme tilbage dertil, medens jeg foreløbig skal udtale mig om den Ordning, som i alt Fald er omtalt af ærede Medlemmer, nemlig den, at Opbeholdsstedet, det Sted, hvor Bedkommende bliver trængende, skal tages som Udgangspunkt. Der vil ikke være det Mindste i Veien herfor, saaledes at Enhver, der bliver trængende, nyder den Understøttelse, han trænger til, paa det Sted, hvor han i Dieblisset er trængende; men det er jo aldeles klart, at der bagved denne Bestemmelse selvfølgelig maa ligge saadanne Regler for Fordelingen af Fattigbyrden, at man ikke til et vist givet Tidspunkt vælter en hel Masse Krav paa Understøttelse hen paa et enkelt bestemt Sted. Jeg beder erindre, at Staten egentlig er den Forpligtede lige over for denne Sag. Det, at Kommunerne forsørge de Fattige, sker kun, fordi Staten benytter den kommunale Institution til at yde Hjælpen. Staten vil nemlig fra sit Standpunkt have saa ondt ved at følge den Enkeltes Gang gennem Livet og ved at undersøge, hvad Enhver trænger til, at den vanskeligst, ja, man tør endog sige paa ingen Maade, selv vil kunne paatage sig dette Hverv paa en økonomisk og forstandig Maade. Derfor er Statens Forpligtelse til at sørge for, at enhver Borger i Statsamfundet skal kunne have det Nødtørstige, falden over paa Kommunerne; derfor er den fordelt til mindre Kredse. Naar vi fastholde denne almindelige Forpligtelse, at Staten selv skulde sørge for hver Enkelt, og at den almindelige Kasse skulde yde alle Bidrag, fandtes der aldeles Intet at erindre imod, at Enhver nød Understøttelse der, hvor han blev trængende; det vilde ikke præjudicere Nogen; den fælles store Kasse betalte, og Enhver fik Understøttelse paa det Sted, hvor han i Dieblisset var trængende. Jeg er imidlertid fuldstændig overbevist om, at ingen af de Herrer vilde gaae ind paa en saadan Ordning, hvorefter Fattigunderstøttelsen skulde gjøres til en Statsudgift, thi det vilde blive et saa dyrt Maskineri; det i Forveien ikke lidet trykkende Fattigvæsen vilde derved blive saa betydeligt dyrere,